

VOJNI INVALID

GLASILO UDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV KRALJEVINE S.H.S.

OBLASTNEGA ODBORA ZA LJUBLJANSKO IN MARIBORSKO OBLAST V LJUBLJANI

List izhaja 1. in 15. v mesecu. — Posamezna številka 1 Din. Naročnina mesečno 2 Din. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Št. Peterska vojašnica.

Kako izboljšati invalidsko vprašanje?

Da je invalidsko vprašanje rešeno zelo slabo in nepovoljno, priznava vsak. Tudi v vladi in narodni skupščini to priznavajo. Vojnim žrtvam je torej treba stanje izboljšati. V ministrstvu socialne politike zbirajo kakor smo slišali podatke za revizijo invalidskega zakona. Naš Središnji odbor je tudi že predložil svoj načrt za spremembo invalidskega zakona s predlogom, da naj ga skupščina v prvem zasedanju sprejme. To se ni zgodilo in najbrž bomo preživeli še dosti načrtov predno se bo izboljšanje uresničilo. Glavni pogoj je finančna podlaga. Ako pomislimo na bodoči budžet, ne moremo imeti za enkrat še nobenih nad. Ako se hoče vprašanje izboljšati, morajo biti predvidena sredstva. Teh pa se ni nadejati.

Mi smo že povdarjali in predvidujemo, da bi se dalo naše vprašanje neglede na državna sredstva v marsičem izboljšati.

Razločevati je treba pravice katere temelje na državnih izdatkih in one, katere temelje samo na državni zaščiti. Na državne izdatke so navezane pred vsem invalidnine, proteze, invalidski zavodi in različne denarne ter materialne podpore. Ako se hoče v tem oziru invalidsko vprašanje izboljšati, je treba gledati seveda na finančno podlago.

Mi smo mnenja, da bi se tudi v tem oziru lahko izboljšalo ker je treba pomisliti, da je več kot četrtina vojnih žrtev že pomrla, druga četrtina je reduciranih tako, da bi se ostalim lahko nudilo več. Imamo pa mnogo možnosti zaščite, ki ne obremenjuje državo popolnoma nič. Poglejmo trafike, velikoprodaje tobaka, prodaje državnih papirjev, kantine, restavracije, kinematografe, naprave in dobave izdelkov za državo, prodajo raznih monopolov, na primer vžigalic, smodnika, soli itd. Pri vsem tem obstoja nejasna in premala zaščita ali pa popolnoma nobena.

Dalje pa vzemimo službe v državnih delavnicah, tovarnah in uradih. Poleg teh tudi samoupravne zavode, delavnice in urade.

Vso tozadevno zaščito rešiti s par stavki, ne pomeni nič. Naš invalidski zakon daje pri vsej tej zaščiti vojnim žrtvam prednost. Ta izraz prednosti ne pomeni nič definitivnega, ker je premalo podkrepljen. V tem oziru bi morala revizija invalidskega zakona napraviti nekaj konkretnega.

Vedno je treba imeti pred seboj dejstvo, da bi zaposlitev vojnih žrtev v vsakem oziru razbremenila državo v finančnem pogledu.

Sedaj pa pogledimo stvar.

Vojne žrtve bi morale imeti izključno, a ne prvenstveno pravico do raznih koncesij prodaje državnih predmetov. Kadar bi se vojna žrtev oglasila za eno ali drugo prodajo in bi imela podlago za to, se nezaščitenca poljubno odzame. Take prodaje bi se morale natančno specificirati in direktno označiti, da ne bi bilo dvoma, ali spadajo v zaščito vojnih žrtev ali ne? Danes pa imamo polno prodajalcev, ki imajo take prodaje za postranske eksistence. Ravno ti postranski zaslužki in njih nemoženo podeljevanje, napravljajo vsako eksistiranje vojnim žrtvam, ki se hočejo preživljati od tega, nemogoče.

Pa pogledimo kantine in restavracije. Prihoditev je odvisna od licitacije in največjega donudka. Razumljivo je, da ako v takem slučaju invalid največ ponudi, da ima prednost kakor vsak drugi. Prednost vojnim žrtvam bi se morala utrditi na ta način, da ima vojna žrtev pravico v gotovem roku pristati na najvišji ponudek.

In že gori smo omenili, koliko predmetov bi se dalo pritegniti k izključni prodaji vojnim žrtvam. Vžigalice prodaja vsaka trgovina, sol vsaka špecerija itd.

Istotako, kakor z oddajami, bi se ščitila prednost vojnim žrtvam tudi pri licitacijah za državne dobave.

Sedaj pa pogledimo službe.

Pri njih morajo obstojati enaki pogoji. Pri tem bi moralo biti več koristnega interesa, da pridejo vojne žrtve do eksistence.

Boljši pogoj se vsestransko lahko opiše in smatra. Dokaže ga prav lahko vsak, ki odloča o kompetentih. Če ima prav invalid zadostne pogoje, ima drugi še boljše.

Ne enaki, ampak zadostni pogoji bi morali nuditi invalidu prednost, ki bi se faktično res dala.

Da bi se pa v resnici nudila, je treba pri oblasti, ki ima nalog ščititi vojne žrtve, ustvariti za to potrebno inštanco.

V tem oziru bi šli lahko za vzgledom drugih držav.

Ta inštanca obstoja iz posebnega odbora, odseka ali komisije, ki se za to briga. Tako bi imeli lahko tudi pri nas v ministrstvu socialne politike ali še celo v pokrajinah take komisije, ki bi dajale inicijativo za nameščanje sposobnih invalidov po vseh razpisih državnih in samoupravnih služb. Po nekaterih državah imajo te pravice raztegnjene v gotovem obsegu celo na privatna podjetja. Seveda bi bilo treba z uzakonitvijo take inštanace dati isti možnost uspehov s tem, da imajo vsa nameščanja v takih službah veljavo le preko nje.

Danes pa je invalidu prednost za nameščanje, ki se lahko obrača po svobodnem odločanju brezpredmetna. Ob splošnih političnih protekcijah, ki precej vladajo, sploh ne pride nikdar invalidska zaščita v poštev.

Tako najdemo v nižjih državnih in samoupravnih službah zdrave obrtnike, ki so svoje profesije zavrgli, pri izvrševanju službe za državo onеспособljen invalid, ki ni za fizično delo pa poleg malenkostne invalidnine hodi s trebuhom za kruhom.

Sedaj pa pomislimo kakšen interes je za državo ako ima invalid eksistenco bodisi na ta ali oni način. Odpade mu del ali cela invalidnina, koliko se zmanjšajo potrebe učenja in reedukacije, koliko podpor, celo zdravstvo bi se zmanjšalo, preskrbljen bi bil za starost bodisi kot upokojenec ali ker bi bil boljše materialno podprt? Ako bi prišel na ta način pod socialno zavarovanje, bi se državna skrb za zdravstvo zmanjšala. Predstavljajmo si obupnega brezposelnega in še pohabljenega siromaka, ki ga nihče ne ščiti in ne mara in človeka, ki ima svojo eksistenco.

Slednji ne bo moledoval za tolikimi pomočmi, ki mu naj jih da invalidski zakon. Ako ima samostojno eksistenco, lahko marsikaj pogreši. Glavni temelj izboljšanja invalidskega vprašanja bi bil s tem dosežen in z njim bi se marsikaj drugega izboljšalo. Za vse to pa ne bi bilo treba nobenega materialnega žrtvovanja, ker bi se gotova mesta v službi zamenjala mesto z nezaščitenca z vojnimi žrtvami. Pri vsem tem pa bi bilo mnogo prihranjenega na raznih drugih državnih izdatkih.

Reforma invalidskega zakona bi šla lahko še dalje. Vprašanje zaposlitve bi se lahko raztegnilo pod gotovimi merami tudi na privatna podjetja. Razumljivo je, da je težje v tem oziru prisiliti privatnika. A vendar obstoja taka zaščita invalidov v nekaterih državah. To bi se

REDNI OBČNI ZBOR

Oblastnega odbora Udruga vojnih invalidov za ljubljansko in mariborsko oblast se vrši dne 1. aprila 1928

in sicer v smislu določbe ustanovnega občnega zbora z dne 6./VI. 1926 letos

v Mariboru.

Natančnejši podatki o občnem zboru bodo objavljeni v prihodnji številki oziroma z okrožnicami.

Krajevni odbori naj pravočasno stavijo svoje predloge.

lahko pospešilo z dajatvijo prednosti pri raznih dobavah, eventualno olajšavo pri invalidskem davku, javnim priporočanjem takih tvrdk. S tem bi bil eden glavnih problemov, ki posega daleč v življenje vojnih žrtev uspešno rešen. Popolnoma nevarno z ozirom na izdatke, se lahko reformira še nekatera druga važna vprašanja.

Pred vsem je treba omeniti invalidsko upravo. Pravice priznavanja so po sedanjem načinu podeljene sodiščem. To bi lahko ostalo še nadalje, toda inštanca bi se morale olajšati in zmanjšati. Ako je prvoinštančno sodišče domače okrajno sodišče, bi bilo lahko tudi drugoinštančno pokrajinsko ali okrajno sodišče. Kakor so določene upravne kompetence za sodstvo, tako naj bi bilo tudi za invalidske zadeve. Posebna višja invalidska sodišča bi lahko odpadla. Taka posebna sodišča kakor vidimo v največji meri zadržujejo redne odločbe, ker so preobložena z delom. Z rednimi sodnimi inštancami pa bi bilo odločanje porazdeljeno in bi šlo redno od rok. Pri tem bi se tudi prihranili izdatki. Med sodiščem in nadpregledno komisijo bi morala biti skupnost. Po sedanjem sistemu je treba delati prijavo na eno in potem na drugo. Začetna prijava bi morala zadoščati za cel proces.

Vsi termini, ki omejujejo obnove in revizije na podlagi novih dokazov bi morali odpasti. Dostikrat ni mogoče zbrati pravočasno dokaze in termin, ki mine, zabranjuje nadaljno postopanje.

V kolikor pa bi invalidska uprava ne spadala v kompetenco sodišč, naj bi se decentralizirala in prenesla na oblastne skupščine. Vrhovna inštanca, ki bi isto le nadzorovala, bi bilo ministristvo. Ker se stremi za ukinitvijo, oziroma združitvijo ministristva socialne politike, bi bila taka porazdelitev najprimernejša. Taka decentralizacija bi mnogo razbremenila upravo in bila mnogo hitrejša. K pomoči pri tem pa naj bi se pritegnilo udruženje invalidov. Ker imamo tako udruženje pod popolnim nadzorstvom ministristva, naj bi dobilo isto gotove bonitete in olajšave. Pred vsem olajšavo pri poštini, dalje uživanje raznih koncesij, katerih dohodki bi se zbirali v podporne in zadržne fonde. Dobilo bi lahko pomoč in upravo raznih

invalidskih zavetišč ter združnih delavnic itd. Vse te pravice bi morale biti natančno označene in ograničene. Popolno zastopstvo pa bi moralo dobiti udruženje pri splošni invalidski upravi tako pri komisijah, pomožni administraciji, narodnem fondu itd. Posamezne uprave bi razdelitve gotovih bonitet kakor podpor, orodja, vozovnic prepustile udruženju, ki najbolj pozna razmere v svojih vrstah.

Popolnoma nevarno in brez vsakih datatev bi se lahko izboljšala tudi ugodnost vožnje za vojne žrtve. Raztegnila bi se lahko na vse in napravila primerna stalna olajšava. Človeku, ki težko hodi in se premika, to najbolj pristoja. Vlaki imajo vedno toliko prostih mest, da bi njihova uporaba bila popolnoma nevarna dohodkom.

Plačilo davkov po novem davčnem sistemu.

Novi davčni zakon je sprejet. Mnogo se je govorilo in pisalo o njem, na eni strani za, na drugi proti, tako da človek navsezadnje ni znal, kako je pravzaprav in kaj je dobrega, kaj slabega in če je ta zakon sploh vprašanje izenačenja davkov premaknil z mrtve točke. Zato prinašamo danes kratek pregled, da vojni invalidi zamorejo nekoliko vsaj dobiti vpogled v skrivnost novega davčnega zakona, da se tako izrazimo.

Eno je gotovo, da novi davčni zakon ni dal tega, kar bi moral, da ni izenačil davkov, kakor bi to bilo potrebno v državi, kjer so — vsaj kakor trdi ustava — vsi enakopravni. Vendar naenkrat ustvariti to, kar se je opuščalo deset let, ni nikjer in nikomur mogoče. Ker ako bi bilo mogoče, bi to že naredili, saj so v toku desetih let bile na vladi vse stranke in to ne samo enkrat. Sedaj je ta zakon vprašanje izenačenja davkov dvignil iz mrtve točke, nekaj že popravil, naloga bodočih vlad, oziroma parlamentarnih zastopnikov — narodnih poslancev pa je, da to izboljšujejo.

Oglejmo si nekoliko številke:

1. **Zemljarina** ali zemljiški davek. Vzemimo za primer tri posestva v izmeri 5 ha, 10 ha in 20 ha; zemlja je srednje vrste, ne najboljše, pa tudi ne najslabša.

Katastralni čisti dohodek znaša sedaj za 1 ha 7 Din. Po novem bi pa znašal 161 Din. Sedaj znaša zemljarina pri posestvu:

	5 ha		10 ha		20 ha	
	Din	p	Din	p	Din	p
20% od kat. čistega dohodka	7	—	14	—	28	—
150% doklada	10	50	21	—	42	—
500% izr. doklada	87	50	175	—	350	—
Komorska doklada	24	—	37	—	62	—
Invalidski davek	48	—	74	—	124	—
Torej davek	177	—	321	—	606	—

Ker v novem davčnem zakonu ni določena davčna stopnja, ker se bo ista določila šele v finančnem zakonu, ko se bo vedelo, koliko bo znašal katastrski čisti dohodek za posamezne pokrajine. Recimo, da bo davčna stopnja znašala 10% katastralnega čistega donosa ali v skrajnem slučaju celo 12%. Tako bo pri posestvu 5 ha znašal osnovni davek, če vzamemo davčno stopnjo 10% 80:50 Din. Dopolnilnega t. j. raznih doklad ni. Torej bo ta da-

Vse to smo navedli kot nekaj splošni pregled k reviziji invalidskega vprašanja. V detajlih bi se dalo mnogo izpopolniti. To bi bilo le izboljšanje zaščite za katero ni potreba žrtvovanja izdatkov.

Ako bi govorili o pravicah za katere bi bilo treba izdatkov, bi se dalo mnogo govoriti, ker so potrebne tudi temeljitega izboljšanja. Vendar se nam pa zdi brez predvidenih sredstev nepotrebno govoriti o tem. Smatramo pa, da bi se samo z delnim izboljšanjem po obrazloženih naših pojmih že mnogo popravilo. Gotova mnenja k izboljšanju invalidskega vprašanja obstojajo v tem, da se invalidnina nekoliko poviša, nudi gotova materialna nagrada priznanja, torej samo materialno izboljšanje, pa nobene obče koristne pridobitne zaščite. Taka revizija je draga, ne pomeni pa dosti.

vek za 96:50 Din manj kot dosedaj, ali pri davčni stopnji 12% znaša 96:60 Din torej še vedno za 80:20 Din manj kot dosedaj.

Pri posestvu 10 ha bo znašal osnovni davek 161 Din ali 193:20 Din; dopolnilni davek pa 32:20 Din, skupaj torej 193:20 Din ali (pri 12% davčni stopnji) 225:40 Din. Bo tedaj za 127:80 Din ozir. za 95:60 Din manjši kot dosedaj.

Pri posestvu 20 ha bo znašal osnovni davek 322 Din ali 386:40 Din, dopolnilni davek pa 128:80 Din, skupaj 450:80 Din ozir. 515:20 Din. Davek bo znašal za 155:20 Din ozir. za 90:80 Din manj kot sedaj. Tu treba še pripomniti, da je posestnik z 20 ha zemlje srednje kakovosti plačeval navadno še dohodnino, katera ni bila nič manjša kot zemljarina po novem zakonu. Dohodnina je sedaj ukinjena. Pri malih in srednjevelikih posestvih bo torej davek približno nižji kot doslej skoro za polovico. Tu je samo ena točka, ki bi pokvarila vse to, namreč da bi komisije, ki imajo določiti katastrski čisti dohodek tega določile pretirano visoko, t. j. visoko nad zlato pariteto predvojne davka. In to je naloga narodnih poslancev, da to preprečijo.

2. **Hišno-najemninski davek.** Kmečke hiše v kmečkih občinah so proste tega davka. Pri kmečkih hišah v trgih in mestih bo znižan. Na primer: Kjer se je hišno-najemninski davek doslej pri letni čisti najemnini 10.000 Din plačeval v 3876 Din, pri čisti letni najemnini 20.000 Din pa 7752 Din bo po novem davčnem zakonu znašal v prvem slučaju 1400 Din, v drugem slučaju pa 3000 Din, torej znatno manj kot polovica dosedanjega davka.

V krajih, kjer se pa plačuje razredarina, pa bo davek kolosalno povišan.

3. **Splošna pridobnina.** Obrtnik, ki ne zaposluje več kot štiri pomočnike, plača sedaj, če doseže letno 20.000 Din, 30.000 Din, 40.000 Din dohodkov pridobnine in dohodnina 1827 Din, 3236 Din, 4830 Din. Po novem davčnem zakonu pa bo plačeval 1650 Din, 2550 Din, 3550 Din. Torej tudi manj kot dosedaj.

Trгоvec z letnim dohodkom 20.000 Din, 50.000 Din, 100.000 Din je dosedaj plačeval pridobnine in dohodnina 2227 Din, 7270 Din, 16.618 Din. Po novem davčnem zakonu bo pa plačal 2450 Din, 6550 Din, 14.550 Din. V splošnem bodo trgovci plačevali manj kot doslej.

4. **Davek na podjetja, ki javno polagajo račune** je znižan v primeri z današnjim stanjem,

vendar je daleko preko predvojne izmere. Vendar če pomislimo, da se je ustalil sedaj z novim davčnim zakonom davek na ročno delo, da morajo tisti, ki dobivajo za svojo težko in naporno delo takorekoč gladovne mezde (poglejmo samo rudarje, železniške delavce, ki dobe mesečno 600, 700, 900 Din) je to znižanje krivično. Obdavčiti te gladovne mezde je stokrat večji udarec, kakor če se davek na podjetja, ki javno polagajo račune ne zniža. Če vzamemo samo Trboveljsko premogokopno družbo, ki dela ogromne čiste dobičke, ki po večini gredo celo iz države, se gotovo ne čuti še tako visok davek, kakor se čuti recimo pri rudarju s 600 Din plačo še tako nizek.

5. **Davek na uslužbence.** Pod to označbo so združene tri vrste dosedaj obstoječih davkov in sicer davek na plače državnih nameščencev, davek na plače zasebnih in samoupravnih uslužbencev ter — že zgoraj omenjeni — davek na ročno delo.

Državni nameščenci plačujejo doslej davek v iznosu 3—5% plače, povrh pa še invalidski davek in komorsko doklado.

Zasebni in samoupravni uslužbenci plačujejo dosedaj davek v iznosu 3:5 — 10% plače, povrh pa še invalidski davek in komorsko doklado.

Davek na ročno delo znaša 3:3% zaslužka. Po novem davčnem zakonu bo znašal ta davek 2—15% plače. Eksistenčni minimum znaša letno 4800 Din za vsakega uslužbenca, povrh pa še za vsakega otroka 1200 Din, do čim dosedaj ni bilo eksistenčnega minimuma pri davku državnih in zasebnih nameščencev, pri davku na ročno delo pa je znašal brez ozira na število otrok 6000 Din letno.

Primerjajmo davek za uslužbenca z mesečnim dohodkom 1000 Din, 2000 Din in 4000 Din.

Sedaj plačujejo državni nameščenci 48 do 68 Din, 96—136 Din, 192—272 Din davka mesečno. Zasebni in samoupravni uradniki plačujejo 53 Din, 116 Din, 272 Din mesečno. Ročni delavci plačujejo 33 Din, 66 Din, 132 Din mesečno.

Po novem davčnem zakonu bo plačal državni nameščenec, zasebni nameščenec in ročni delavec, ki ima 2 otroka, 9 Din, 43 Din, 173 Din mesečno davka. Davek za uslužbenca je pri nizkih dohodkih za več kot za polovico nižji kot sedaj. Šele pri mesečnih dohodkih nad 4000 Din se približuje sedanjemu plačilu.

Kar se tiče davčne prakse, bo neenakost do popolne ureditve finančne uprave še dalje obstojala in bo trajalo dokaj časa, predno se bo novi davčni zakon popolnoma in točno izvajal. Vendar mislimo, da bo do 1. januarja 1929 to doseženo.

Tako smo pokazali ta novi davčni zakon v glavnih potezih, da ga naši čitatelji spoznajo in uvidijo, kaj je vzel in kaj je dal. V glavnem se bo plačevalo manj davka kot dosedaj, redki bodo, ki bodo morali plačevati nekoliko več. In tisti, ki ga dosedaj niso plačevali, ga bodo sedaj tudi morali.

Eno je gotovo. Socialno šibkejši sloji bodo ta novi davčni zakon vseeno težko občutili. Mi vojne žrtve pa še posebej, ker smo mu že dali davek, večji nego vsi drugi skupaj: svojo kri, zdravje in življenje. Zato je treba, da narodni poslanci že enkrat to upoštevajo in v davčni zakon vnesejo novelo, da se vojne žrtve oprosti vseh davkov.

Nezadovoljneži pa so se razveselili prepelice in jih pobijali in jih jedli z veliko slastjo.

Med bliskom in gromom je poslušalo ljudstvo Izraelsko postavo, ki jim je dana:

»...ne kradi. Ker če kradeš, boš imel po krivici več, nego tvoj bližnji, ki ti je enak. Tisti pa, kateremu ukradeš, ne bo imel ničesar...«

»Ne ubijaj! Če storiš to, si lasti pravico nad življenjem svojega sočloveka. Resnica pa je, da sta oba enaka...«

»Ne poželi tujega blaga. Zakaj vse je vseh. Nikdo pa nima pravice si lastiti tega, kar je vseh, ker bi se zgodilo, da bi zagospodoval nad svojim bratom. Oba sta pa enaka, ti in tvoj brat in tvoj sosed in tvoj bližnji...«

Mojzes je pisal zapovedi v kamen, da se ne pozabijo. Ker pa jih je pisal predolgo — zakaj kamen je trd in ga ni lahko dolbsti — ga vsled tega ljudstvo ni videlo, je pozabilo nani in si vtilo mesto njega zlato tele, da mu bo voditelj.

Zakaj brez voditelja ljudstvo ne more biti. Ustvaril je zlato tele duhovnik. Moč pa mu je dalo ljudstvo, zakaj gospe Izraelskega ljudstva so zanj žrtvovale ves svoj lišp in dragocenosti. Postava pisana v kamen se je razbila ob mogočnosti zlatega teleta.

(Dolje prihodnj.)

LISTEK.

5

Iv. VUK:

Refleksi.

(Dalie.)

2. Zlato tele.

Mojzes je vodil Izraelce v Obljubljeno deželo, v deželo Svobode, kjer se cedi med in teče mleko. Izpeljal jih je iz dežele suženjstva, kjer so sicer sedeli pri polnih loncih mesa, a bili ponižani in smatranim enako živalim. Zakaj njih gospodarji so živeli od njihovega dela in se zabavali na račun truda sužnjev, zato so jih tudi krmili, kakor se krmijo živali, da ne obne more pri svojem delu.

Med deželo suženjstva in Obljubljeno deželo svobode pa je bila puščava. Njo je trebalo premagati.

Neprijetna je bila tista puščava in naporna je bila hoja po nji. Zahtevala je žrtev.

Ker pa se je vlekla pot in še se cilj ni videl in ker Izraelci niso bili vajeni žrtev za sebe, dasi so jih obilo prinašali svojim gospodarjem v Egiptu, so jeli godrnjati. Spočetka tiho, po dva skupaj, po trije, potem v gruclah. Bali so se žrtev in potrpljenja. Brez teh neprijetnosti bi radi objeli deželo svobode.

In so rekli Mojzesu:

»Zakaj si naš izpeljal iz dežele, kjer smo bili sužnji? Res je, da smo padali pod težkim delom; ali skrbi, kaj bomo jedli, ni bilo pri nas. Naši gospodarji so jo imeli. Tako pa si vzel seboj z nami tisto skrb in glej, lačni smo.«

Razžalostil se je Mojzes in jim rekel:

»O vi narod hlapčevski... Po polnih jaslih se vam toži, in da nasitite želodce bi prodali svobodo. Samo, da so polni vaši želodci, in pripravljeni ste, kakor klavna žival, umirati za tistega, ki vas nahrani... Poslal vam bom, vi v hlapčevstvu rojeni, prepelice, da se nasitite.«

In je šel od njih in govoril:

»Resnično, ta rođ ni vreden, da gleda deželo svobode, Obljubljeno deželo, ki sem mu jo namenil, zakaj njegova skrb je samo v tem, da bi se najedel mesa. Samostojnost njegova in dostojanstvo človeka mu je v polnem trebuhu. Boji se naporov za svojo svobodo, a tam je svojemu gospodarju molče izvrševal stokrat večje napore. Za sebe noče ničesar potrpeti, a tam je umiral za druge trumoma. Noge so mu utrujene, ker mora iti, da posede zemljo, ki sem mu jo obljubil in ki bo njegova, a tam v deželi faraona ni čutil utrujenosti nog, ko je v živalski pokornosti tekal pred vozom svojega gospodarja, časteč ga na njegov ukaz. Resnično, ta rođ ni vreden, da zasede deželo svobode, ker je še vsa hlapčevska njegova duša. Zato bom pokopal njegove kosti v puščavi ter popeljem šele njegov zarod v Obljubljeno deželo.«

Vprašanje voznih ugodnosti.

Nastopili smo že tretji mesec po novem letu, pa nismo videli še nobenega invalida, da bi imel v roki tako legitimacijo, kakršno nam je predpisal novi pravilnik.

Vprašanje je pač urejeno s tolikimi komplikacijami, da odvrta skoro vsakega iskati pravico vozne ugodnosti.

Napravlja pa udarec še na drugo pravico po zakonu to je brezplačno vožnjo. To bomo razložili pozneje, vzemimo najprej 3 kratno polovično vožnjo.

Udruženje je nastopilo z intervencijami, dobilo je obljubo, da se bo vprašanje z novim pravilnikom, ki misli kmalu iziti upostavilo zopet v prejšnje stanje, toda čakamo že nekaj časa brez uspehov. Sicer se nam pravica, ki je uzakonjena ni odvzela, ampak komplicirala. Mogoče misli kdo izmed tovarišev, da nimamo več pravice do 3 kratne polovične vožnje? Imamo jo, toda prej je zadostovalo uverjenje poleg naše članske knjižice, sedaj pa velja le posebna knjižica, ki jo izda Oblastina železniška direkcija.

Ako se hoče kdo poslužiti pravice na ta način, mu tem potem dajemo ponovna navodila. Opazili smo, da so nekateri, ki so poskusili dobiti dokument za vožnjo, naleteli pred oblastni na nerazumevanje novega izdajanja. Postopanje je obrazloženo v Uradnem listu št. 48. z dne 2. maja 1927.:

1. Treba je preskrbeti novo fotografijo.
2. Nesti jo je treba k sreskemu poglavarstvu (v mestu k magistratu). S seboj je treba imeti invalidski sodni sklep. S sklepom se je treba izkazati, izročiti fotografijo in plačati 10 Din v gotovini. Navesti je treba vse osebne podatke, ki jih zapišejo v spisek.
3. Spiski se pošljejo (ko bodo seveda gotovi in zaključeni) Direkciji državnih železnic v Ljubljano.
4. Ta direkcija bo napravila in izdala legitimacijo s sliko, za katero je dotični dal 10 Din.

Pomen slovenske univerze.

Finančni zakon za 1928/29 je zadal tudi našo univerzo ter ji povedal, da jo hoče okrniti, reducirati...

To je vzbudilo vihar, in ker se je poleg slovenske univerze izrekla ista usoda tudi za druge univerze v Jugoslaviji, je to reduciranje kulture naroda — da rabimo ta izraz — osupnilo tudi javnost izven meja naše države.

Naj na kratko povemo tudi mi vojne žrtve, da nismo prelivali krvi zato, da bi se našemu narodu odvzelo to, kar je naše. Ideja univerze v Ljubljani je zgodovinska, uresničena v celoti prvič pod žezlom velikega Napoleona. Dunajska vlada nam jo je vzela — naj tega ne dela Beograjska vlada.

Zakaj, zahteva Slovencev, da dobijo visokošolski pouk v Ljubljani v primernem obsegu in v slovenskem jeziku je postala prominentna točka prvega slovenskega politično-prosvetnega programa in celo nekateri avstrijski politiki so se v dobi politične treznosti nanjo ozirali.

Zahteva slovenskega naroda po lastni univerzi v slovenskem kulturnem središču po 1848 ni nikoli več utihnila, čeprav je Avstrija v izvajanju nemško-nacionalističnega programa skromne koncesije zopet ukinila.

Že v prvih mesecih življenja naše ujedinjene jugoslovanske domovine je bratsko razumevanje želj celokupnega slovenstva omogočilo zakon z dne 23. julija 1919, ki ustanavlja univerzo v Ljubljani s filozofsko, juridično, medicinsko, tehniško in teološko fakulteto.

Razlogi, ki so bili odločilni za ustanovitev popolne univerze v Ljubljani, v toku 9 let, kar zavod deluje, na svoji tehtnosti niso niti najmanj izgubili, pač pa se je moč razlogov za neokrnjeni nadaljni obstoj univerze okrepila, a nada, ki se je v novi zavod stavila, v celoti opravičila.

Politične beležke.

Nova vlada. Vladna kriza se je vlekla dolgo. Koncentracijske vlade ni bilo mogoče sestaviti; zato je dobil mandat zopet dosednji ministrski predsednik Velja Vukičević, ki je postavil zopet delovno vlado, ali kakor jo imenujejo novo staro vlado. Ostalo je, kakor pri prejšnji vladi, samo nekatere osebe so se spremenile. Notranje ministrstvo je dobil prvič Slovenec šef Jugoslovanskega kluba dr. A. Korošec.

Sestavljena je takole: ministrski predsednik: Velja Vukičević (radikal), notranje zadeve: dr. Anton Korošec (SLS), zunanje zadeve: dr. Voja Marinković (demokrat), vojno in mornarico: general Stevo Hadžić (nestrankar), trgo-

Legitimacija velja za 5 let, torej za 15 voženj. Vsako leto se podaljša pri domačem županstvu.

Kdaj, kako in kje bodo prosilci dobili potem legitimacije dostavljene, pravilnik ne določa.

Pošiljali jih gotovo ne bodo brez plačila poštnine.

Ako vzamemo okoli 9000 v poštev prihajajočih invalidov, ki imajo v Sloveniji v rokah sodne sklepe in bi vsi zaprosili za take legitimacije, se ne bodo mogle tako hitro izvršiti.

Administracija, ki je s tem zvezana, je draga 90.000 Din, ki jih plačajo samo pri nas invalidi za to bo pa zaslužila le knjigovodnica, ki dela legitimacije. Vse to je doslej razbremenilo naše udruženje.

Pravilnik pa določa, da je tudi brezplačna vožnja, katero ima invalid, ako gre k ortopediranju, zdravljenju, nadpregledu itd., mogoča le s pozivnico in tako legitimacijo. Za pravico, ki mu jo daje invalidski zakon kot nekako dolžnost zaščite v svrhu lečenja, je torej invalid nekako prisiljen plačati legitimacijo. Kako se bo pa brezplačno pripeljal, ako ne bo imel legitimacije, ali pa da jo dolgo časa ne bo dobil? Za 3 kratno vožnjo se po splošnem mnenju invalidov ne izplača imeti toliko stroškov.

Iz tega se vidi, da je nujna potreba to vprašanje reformirati. Najpraktičnejši način je bil poprej potom udruženja. Vodila se je natančna evidenca in kontrola je bila mogoča.

Vsak drug način je težko izvršljiv, zato je treba, da naši merodajni faktorji podpirajo apel udruženja za spremembo izdajanja voznih ugodnosti.

Nerazumljivo se nam pa zdi, da poleg skupne borbe za spremembo, naš Središnji odbor intervenira pri ministrstvu za promet, za hitro izdelavo spiskov pri sreskih poglavarjih.

V popolnem nasprotju s temi činjenicami, v veliko začudenje domače in inozemske javnosti in na opravičeno ogorčenje slovenskega naroda so se že prvo leto po ustanovitvi skušali uveljaviti poloficiozni glasovi za okrnitev ljubljanske univerze in je prinesel nato skoro vsak novi proračunski načrt ljubljanski univerzi nevarnost ukinitve ali okrnitve.

Ogorčenje in protesti so vplivali toliko, da je zahteval prosvetni minister naj se sestane komisija, sestavljena po 3 člane od univerze Beograda, Zagreba in Ljubljane ter pretrese vprašanja o ukinitvi ozir. o okrnitvi te ali one univerze. Ta komisija se je sestala 7., 8. in 9. februarja 1928 ter je imela pet sestankov. Dne 27. februarja 1928 se sestane še enkrat. Komisija je že sedaj enoglasno sprejela mišljenje, ki ga bo objavila v memoarju, kjer povdarja, da je neumestno, da se vprašanje o univerzah stavlja kar v finančni zakon in naj minister čl. 44 iz tega zakona odstrani ter vse, kar je v zvezi s tem členom. Poleg tega je komisija našla, da bi bilo škodljivo ukiniti to ali ono fakulteto.

Pozdravljamo ta sklep. Ker okrnjenje slovenske univerze bi pomenilo omalovaženje plemenite požrtvovalnosti vseh onih Slovencev in njihovih prijateljev, ki so z denarjem ali kulturnimi vrednotami pripomogli do današnjega stanja ljubljanske univerze. Z nemotnim obstojem ljubljanske univerze je v veliki meri združen ugled naše države in bi se slovenski narod čutil z okrnitvijo globoko užaljenega in ponižanega.

Zato z ogorčenjem zavračamo poskuse, da se okrne univerza in se pridružujemo protestu slovenskih občin, znanstvenih, gospodarskih in kulturnih organizacij, ter zahtevamo, da se mora ohraniti naša univerza neokrnjena.

vina in industrija: dr. Mehmed Spaho (musliman), financa: dr. Bogdan Marković (radikal), socialna politika: dr. Vlada Andrić (radikal), poljedelstvo in vode: dr. Andra Stanković (radikal), pravda: Krsta Miletić (radikal), vere: Milorad Vujičić (radikal), prosveta: Milan Grol (demokrat), javna dela: Pera Marković (demokrat), promet: general Svetislav Milosavljević (radikal), šume in rude: dr. Aleksander Mijović (demokrat), pošte: Vlajko Kocić (radikal), zdravstvo: Dr. Dobrivoj Ger. Popović (radikal), izenačenje zakonov: dr. Ilija Šumenković (demokrat).

Tajne monarhistične organizacije v nemški armadi. »Vorwärts« objavila ves niz dokumen-

tov, iz katerih je razvidno, da razne vojaške zveze, a predvsem »Wickingbund«, delajo na to, da osnujejo v vojski in mornarici svoje tajne organizacije. V enem izmed teh dokumentov se naglašja, da sta bivši vojni minister von Seeckt in württemberški državni predsednik izjavila, da so take organizacije potrebne, ker se pričakujejo prihodnje leto resni nemiri in mora biti vojska pripravljena, da ne zaplove v rdeče vode.

Romunska princesa Ileana se baje zaroči s španskim prestolonaslednikom.

Volitve v sovjete, ki bi se morale vršiti januarja in februarja, je sovjetska vlada odgodila na jesen.

Ker so uporni Marokanci pred meseci ugrabili nekaj Evropejcev in jih izpustili le proti visoki odkupnini, so priredili Francozi več kazenskih ekspedicij proti dotičnim plemenom.

Kazenska ekspedicija Angležev proti Sudancem, ki so ubili oficirja Fergusona, se ni posrečila, ker so se Sudanci umaknili v nedostopne močvirne kraje. Vse kaže, da se bo iz te kazenske ekspedicije razvila mala kolonialna vojna.

Razsodba v komunističnem procesu, ki je trajal v Beogradu 3 dni, je bila 16. februarja t. l. izrečena in sicer: Po čl. 2 zakona o zaščiti države je bilo kaznovanih na 5 let pet, na 6 mesecev devet, na tri mesece štirje obtoženci.

Grško-Kitajska pogodba. Grška vlada je pooblastila svojega poslanika v Parizu, da začne pogajanja s kitajskim poslaništvom v Parizu zaradi sklenitve grško-kitajske prijateljske pogodbe. V tej pogodbi naj bi se dala vzajemna jamstva za premoženje in življenje podanikov.

Pred velikimi boji na Kitajskem. Vodja južne armade je zbral 300.000 mož in hoče z njimi pričeti energično ofenzivo proti Čangsolinu.

Coolidge vztraja na ameriškem pomorskem oboroževanju in pravi, da morajo USA zgraditi najmanj 25 novih križark.

Francija je pripravljena posoditi Rumuniji 350 milj. franc. frankov pod pogojem, da uredi Rumunija svoje vojne dolgeve v Franciji.

Štiri milijone brezposelnih je v Z. D. Sev. Amerike. Brezposelnost je narastla od leta 1923 za 15%.

Ruska strokovna komisija je dala stavkujočim nemškim rudarjem 10.000 rubljev podpore.

Zborovanje varnostnega odbora v Ženevi. Pod predsedstvom dr. Beneša se je sestel varnostni odbor, ki ima pripraviti material za razorožitveno komisijo, ki se sestane 15. marca t. l. Zasedanja se je udeležil kot opazovalec tudi delegat sovjetske vlade, dočim ni Amerika poslala nobenega delegata.

Albaniji grozi lakota. Informativna sekcija Društva narodov je dala v tisk besedilo pisma albanske vlade, v katerem prosi albanska vlada pomoči za pobijanje lakote v severnih krajih Albanije. Zanimivo je, da italijanska delegacija ni nič vedela o teh pismih in da je bila iznenadena, ko so bila objavljena. Povsem se zdi, da so v italijanski delegaciji v Ženevi zelo nezadovoljni s takim postopanjem Albanije, zlasti še zato, ker se v pismih albanske vlade ugotavlja, da ni zadostna pomoč italijanskega Rdečega križa.

Na široko zasnovana zarota je bila po lisabonskih vesteh odkrita na Portugalskem. Policija je izvedla številne aretacije.

Ameriški senat je sprejel zakonski načrt, po katerem je dvignjena zaplemba nemškega imetja.

Posojilo Zveze narodov Grčiji je bilo zaplenjeno vsled zahteve švicarskih lastnikov železnice Solun-Bitolj, ker mi plačevala Grčija niti obresti, niti anuitet.

Ruski razorožitveni predlog. Poleg popolne razorožitve predlagajo sovjeti tudi ustanovitev nove svetovne organizacije, ki bi popolnoma nadomestila Zvezo narodov. Bila bi to »Mednarodna stalna kontrolna komisija«, ki bi morala pričeti delovati tri mesece po sprejemu konvencije o popolni razorožitvi. Naloga te komisije ne bi bila le kontrola razoroževanja temveč bi vodila tudi propagando za razorožitev. Poleg tega navajajo čl. od 45 do 63 celo vrsto drugih obveznosti in pravic komisije, da bi ta popolnoma nadomestila Zvezo narodov. Mednarodna stalna kontrolna komisija bi obstojala iz zastopnikov parlamentov, strokovnih in drugih delavskih organizacij, ki bi jih v enakem številu imenovala države, ki so podpisale konvencijo. Pozneje bi pripadli komisiji tudi zastopniki mednarodnih zvez, ki delujejo na razvoj mirnih mednarodnih odnosov. — Poleg mednarodne kontrolne komisije bi obstojal poseben vojaški odbor, ki bi bil tudi sestavljen iz zastopnikov vseh držav, ki so podpisale konvencijo. Zanimivo je tudi to, da ne bi mogli biti člani komisije bivši poklicni oficirji, uradniki vojnih in mornariških ministrstev, dalje last-

niki velikih bank ter delničarji oborožitvene industrije, ki so zainteresirani pri vojni industriji. V statutu nove komisije so predvidene tudi sankcije proti državi, ki bi se pregrešila proti konvenciji.

Beneš upa v uspeh razorožitvene akcije. »Petit Parisien« prinaša razgovor s češkoslovaškim zunanjim ministrom dr. Benešem o vprašanju razorožitve. Dr. Beneš je dejal, da se zanesljivo nadeja, da se bodo v tem pogledu dosegli realni rezultati, ker razen makedonskega komiteta, madžarskih in nemških ultranacionalistov ter italijanskih fašistov želi ves svet mir. Zanesljivo upa, da se bo sestala velika konferenca za razorožitev v letu 1930. — Če ne bo prej izbruhnila vojna. (Op. ured.)

Proračunska razprava bo pospešena. Ker bi morala trajati po poslovniku proračunska debata 60 dni, a vsled nepotrebne vladne krize — kakor poročajo nekateri listi — skupščina nima več toliko časa na razpolago, namerava vlada spremeniti poslovnik, da bo proračun pravočasno in v redu sprejet. Seje skupščine se bodo za časa proračunske razprave vršile trikrat na dan.

Novo fašistično hujskanje proti Jugoslaviji. V Rimu so te dni razdeljevali univerzitetnim dijakom letake z naslovom: Italijanska mladina bodi pripravljena! V letakih se pritožujejo, da v Jugoslaviji zatirajo italijanski jezik pri sodiščih, v državnih uradih, v trgovskih zbornicah in po občinah.

Oboroževanje fašistične Italije. V marcu se bo fašistična milica pomnožila za 100.000 ljudi. Oprema teh 100.000 bo stala 25 milijonov lir. To so ogromni stroški v času gospodarske krize v Italiji.

Naše gibanje.

Potek občnih zborov.

Od zadnje naše objave je bilo zopet nekaj občnih zborov, kateri so potekali povsod povoljno. Članstvo jih letos precej v velikem številu poseča in se vidi, da se zanima za potek našega vprašanja. Obenem pa se tudi vidi, da naša organizacija dobro deluje in v marsičem mnogo koristi.

Kostanjevica. V prostorih osnovne šole je dne 13. februarja t. l. ob 14. uri otvoril občni zbor predsednik Krajevnega odbora tov. Pavlenč. Udeležil se ga je tudi delegat Oblastnega odbora tov. Moser, ki je bil izglasovan za vodstvo občnega zbora. Poročilo uprave, ki sta ga podala tov. Pavlenč in Zalar je vzelo članstvo z odobrenjem na znanje. Dasi organizacija nima toliko članov kolikor bi jih imela lahko iz dotičnega okoliša, deluje redno z napredkom. Finančna podlaga ji je nekoliko šibka, ker izkazuje čista gotovina le 131 Din 65 p. Želeti bi bilo, da se članstvo bivše šentjernejske podružnice v celem obsegu priključi tej organizaciji. Delegat je poročal o delovanju oblastnega odbora ter pojasnil posamezna aktualna vprašanja. Nov odbor je sledeči: predsednik tov. Pavlenč, tajnik in blagajnik tov. Zalar, odborniki tov. Hosta, Jenškovič in Krištof, namestniki tov. Božič, Žulič in Cunk; nadzorni odbor tov. Turk, Juršič in Kotar, namestnika tov. Žulič in Pirc.

Iz Tržiča. Občni zbor tuk. Krajevnega odbora, ki se je vršil 5. februarja je bil letos primeroma zelo dobro obiskan. Vodil ga je delegat OO tov. Benedik, ki je razlagal zboru o prevedbi na prejemke, o težkočah glede polovične vožnje ter o naročbi stanovskega lista »Vojni invalid«, čigar izvajanja je članstvo spremljalo z velikim zanimanjem. Blagajna izkazuje 13.601,05 Din dohodkov in 5.958,40 Din izdatkov v prejšnjem letu. Odboru je bilo izraženo priznanje s pohvalo. V novi odbor so bili izvoljeni: Baumgartner, Klemenčič, Megušar, Švegelj, Novak, Boncelj, Slatnar, Božič, Markič, Globočnik, Dečman, Avsenek in Prattes.

Krajevni odbor v Žireh je imel občni zbor dne 12. II. t. l. ob 11. uri dopoldne v občinskem domu. Delegat iz Ljubljane ni mogel priti, ker ob nedeljah ni poštnoavtomobilske zveze. Navzočih je bilo nad polovico organiziranih članov in članic te organizacije. Upravni odbor je poročal o delovanju in dohodkih. Članstvo je bilo zadovoljno in podelilo absolutorij. Nato je zahtevalo, da ostane celokupni stari odbor, ki je bil ponovno izvoljen. Po obrazložitvi nekaterih vprašanj se je občni zbor zaključil.

Iz Dol. Logatca smo dobili podatke, da občni zbor ni bil dobro obiskan. Članstvo se sploh premalo briga, da bi zadostilo organizaciji s plačilom članarine in se povoljno udeleževalo v naši skupni akciji. Odboru je radi tega zelo otežkočeno delo za povzdigo organizacije. V bodoče bo odbor poskusil z energičnim poživljenjem, drugače naj članstvo pripiše svojo nemarnost sebi. Tajništvo se trudi, zato

naj bo tudi članstvo na mestu. Te besede naj veljajo predvsem članstvu v spodbudo. Nov odbor, ki je bil izvoljen je sledeči: predsednik tov. Šmolj, podpredsednik tov. Žust, tajnik tov. Maček, blagajnik tov. Lampe, odborniki uprave in nadzorstva tov. Menart, Sivec, Štravs, Molk, Reš, Šemrov, Petrič.

Pri Krajevni organizaciji v Ljutomeru se že precej časa ni oglašil delegat OO, letos pa se je našega občnega zbora dne 12. februarja t. l. udeležil tov. Dornik iz Ljubljane. Ob pol 10. uri je otvoril občni zbor tov. Pihlar. Po prečitaniu zadnjega zapisnika je sledilo poročilo uprave. Članstva je okoli 60 invalidov in vdov, čisto premoženje pa izkazuje 205 Din. Tov. Dornik je precej obširno pojasnjeval vprašanje voženj, odkupnin, davkov in druga aktualna vprašanja. Organizacija ima precej iz mesta oddaljen odbor, kar v mnogih slučajih otežkoča poslovanje. Enkrat na teden je članom odbora mogoče poslovati. Kljub temu je odbor prevzel zopet funkcije, ter ima namen organizacijo poživeti. Odbor sestoji iz tov. Pihlarja, Pušenjaka, Lipovca, Volnarja in Novaka, namestnikov Vrbanijska, Bizjana in Dajčerja, nadzorstvo tov. Pevca, Megle, Golčerjeve in namestnikov Repiča in Vrbnika.

Drugi Krajevni odbori do sedaj še niso poslali svojih poročil, radi tega se njihovi občni zbori niso mogli v tej številki objaviti. Vsak Krajevni odbor naj pošlje čimprej prepis zapisnika o svojem občnem zboru.

OBČNI ZBORI SE VRŠE:

Dne 4. III. t. l. v Ljubljani ob 9. uri v Mestnem domu; v Domžalah ob 10. uri v občinski pisarni in v Šoštanj ob 9. uri v gostilni pri Ježovniku.

Dne 11. III. t. l. na Bledu ob 2. uri popoldne v Blejskem domu; v Kranju ob 9. uri v dvorani Ljudskega doma; na Polzeli ob 9. uri pri Cizeju in v Mokronogu ob pol 11. uri v gostilni pri Jeriču.

Ker morajo biti po pravilih Krajevni občni zbori izvršeni do 25. marca, naj jih oni Krajevni odbori, ki jih niso še sklicali, skličejo še pred potekom roka. Na občni zbor Oblastnega odbora morejo priti le novoizvoljeni delegati.

Izplačevanja. Nekateri Krajevni odbori izplačajo podpore ali posojila potem pa pošljejo predloge Oblastnemu odboru v naknadno potrditev ali povračilo iz založenih podpornih fondov. Do pravomočnega sklepa seje se ne sme nič izplačevati in nastajajo s tem komplikacije z ozirom na sklepe Oblastnega odbora.

Za zdravniške preglede in sprejemanje v bolnico se morajo invalidi in druge vojne žrtve oglašati pri upravi invalidskega doma v Ljubljani, da dobe nakaznico. Nekateri prihajajo brez vsakih dokumentov. Vsak, katerega potreba privede k zdravniškemu pregledu, mora imeti s seboj original sodnega sklepa o invalidnosti.

Dopis izpod Krima. Povedati hočem svojim tovarišem in tovarišicam, da sem bil pri svoji krvni bolezni skozi 6 let tako trmoglav, da nisem šel k zdravniku. Bil sem ponoči razburjen in nisem mogel spati. Trpela sta glava in život, da sem bil kar zmešan. Dne 14. decembra 1927 sem prišel v ljubljansko bolnico in gospa zdravnica Dr. Konvalinkova mi je napisala recept za zdravila, poleg tega mi pa še iz svojega kupila zdravila. Vsak dan mi je bilo bolje, sedaj pa spim po 6 do 7 ur dnevno. Najlepše se zahvaljujem gospej zdravnici Dr. Konvalinkovi da me je ozdravila.

Krajevni odbor v Zagorju priredi v nedeljo, dne 18. marca t. l. ob pol 8. uri zvečer v dvorani Sokolskega doma igro v 3 dejanjih od Gogolja »Ženitev«. Članstvo naj agitira za dober obisk.

Mesto pisarniškega pripravnika je zasedel pri okrožnem sodišču v Novem mestu. Prošnje je vlagati do 15. marca t. l. Ker je to mesto II. kategorije, se zahteva popolna srednješolska izobrazba.

Za tiskovni sklad so darovali: Ribnikar Jernej iz Tržiča Din 10, Nepoznan iz Tržiča Din 2, Lampeter Marija, Kočevje Din 4, Brajdič Magdalena, Kočevje Din 4, Knaus Josip, Kočevje Din 10, Jaklič Marija, Kočevje Din 4, Persche Anton, Kočevje Din 4, Fink Janez, Kočevje Din 2, Perz Franc, Kočevje Din 1.50, Kropf Franc, Kočevje Din 6, Brunner Edvard, Kočevje Din 2, Janko Peter, Ljubljana Din 6. Najlepša hvala.

~~~~~

Razširjajte in čitajte naš list!

~~~~~

Gospodarstvo.

Praktična uporaba soli. Da je sol najvažnejši faktor v domačem gospodinjstvu, je gotovo nesporno. Ne samo da bi najboljša jed bila neokusna, ako neslana, pač pa nam je tudi v mnogih drugih slučajih prekoristna. Ako hočemo n. pr. pohištvo, ki je postalo raskavo, zopet osvežiti, se poslužimo soli. Primerno množino soli posušimo na štedilniku, jo zdrobimo v prah ter jo stresemo na močno platneno krpo ter povežemo v majhno culico. To culico pomočimo v dobro olivno olje ter drgnemo po polituri pohištva. Takoj nato pa z volneno krpo, še boljše je koža divjačine, ter še enkrat dobro odrgnemo. Nekdanji sijaj se bo zopet povrnil in pohištvo bo zopet kot novo. — Ako nimamo pri roki raznih past, sidolov itd. za snaženje medenice, bakrene posode itd., nahijmo v lonček kisa ter vrzimo vanj soli, tako da bo nastala mokra zmes. S tem se medenina osnaži, da izgleda kot nova. — Ako imamo pri hiši pletarske izdelke, košare, koše za cvetlice, stole, naslonjače itd., kateri pa niso več taki kot bi morali biti, tedaj si napravimo močan lug slane vode ter s ščetko dobro oribamo umazane pletenine. — Madeže rje in črnila ni lahko odpraviti. V sok limone natresemo soli ter postavimo na sonce, da se raztopi. S tem odrgnemo madeže ter blago v mlačni vodi izplaknemo.

„VZAJEMNA POMOČ“

posojilna in gospodarska zadruga r. z. z o. z.

v Ljubljani

vabi na

III. REDNI OBČNI ZBOR

ki se vrši v nedeljo, dne 25. marca 1928 ob 10. uri dopoldne v čitalnici invalidskega doma.

Dnevni red:

1. Otvoritev.
2. Čitanje in odobritev zapisnika II. rednega občnega zbora.
3. Poročilo uprave.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Odobritev rač. zaključka za poslovno leto 1927.
6. Podelitev absolutorija.
7. Volitev novega nadzorstva.
8. Najetje posojila.
9. Slučajnosti.

O p o m b a : Ako bi občni zbor vsled nezadostne udeležbe članov ob določeni uri ne bil sklepčen, se vrši isti pol ure pozneje z istim dnevnim redom ne glede na število navzočih združnikov.

USTANOVE VDOVAM IN SIROTAM DRŽ. NAMEŠČENCEV.

Hranilni in posojilni konzorcij javnih nameščencev in upokoјencev v Ljubljani razpisuje za leto 1928 iz sklada Ivana Rostana 20 ustanov po 300 Din za najbednejše vdove in sirote po državnih nameščencih, pa tudi za preostale po onih narodnih borbcih, ki so padli v boju za naše osvobojenje. — Prošnje naj se pošljejo na upravni odbor konzorcija do 30. aprila 1928.

Prosilke naj prošnjam prilože od občinskega urada potrjeno dokazilo, da so res ubožne, ali pa radi bolezni in onemoglosti nespobne za pridobivanje.

Tovariš Franc Krušič na-
znanja, da je otvoril novo

gostilno

na Glincah, cesta IX. v lastni hiši

Priporoča se tovarišem
in cenjenemu občinstvu
za mnogobrojni obisk.

Postreže z izborno kapljico in dobro jedjo po jako zmernih cenah.

Izdaja Udruženje vojnih invalidov.
Odgovorni urednik: Stanko Tomc.
Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.
Zanjo odgovarja: France Štrukelj.